

INTÉZMÉNYI AKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS JELENTÉSE
(Második akkreditációs értékelés)

NYUGAT- MAGYARORSZÁGI EGYETEM ERDŐMÉRNÖKI KAR

2007/10/XI/3.sz. MAB határozat

2007. december 7.

I. Az akkreditációs minősítés indoklása

Képzési programok

Az akkreditációs látogatás időpontjában a karon párhuzamosan folyt a korábbi rendszerű osztatlan felsőfokú képzés, és a 2005-ben indított – Bologna-rendszerű - többciklusú lineáris képzés alapképzési ciklusa. A korábbi rendszerű osztatlan felsőfokú képzés keretében erdőmérnöki, vadgazda mérnöki, környezetmérnöki és környezetkutató és természetvédelmi mérnöki szakon folyt a képzés. A felsorolt szakokon a jogszabályi előírásoknak megfelelő időpontban áttértek a kredit rendszerű képzésre. 2005-ben beindították a lineáris képzés első ciklusát a környezetmérnök szakon, majd azt 2006-ban minden induló alapképzési szak már az új, lineáris, osztott képzési rendszer tanterve szerint indult. Az átmeneti időszakban többször kellett a képzési programokat az új keretfeltételeknek megfelelően módosítani. A gyakori változtatások miatt a szakfelelősök és a tantárgyfelelősök szerepe jelentősen megnőtt. Az átjárhatóság (szakok, karok, intézmények) miatt az egységes évfolyamok helyett kisebb csoportokban zajlott a képzés, melyekben a hallgatók előképzettsége is eltérő volt, emiatt több tanteremre volt szükség és nőtt az oktatói leterheltség. Válaszként 45 percre rövidítették a tanórákat és jobban kihasználták a munkanapokat.

A szakalapítások és -indítások alkalmat adtak a képzési programok felülvizsgálatára, a szakmai-tudományos fő irányok figyelembe vételére, infrastrukturális és gazdasági feltételek felmérésére, a minőségbiztosítási rendszer működésének értékelésére is. Ebben a munkában részt vettek a tantárgyfelelősök, a szakfelelősök, a Kar Oktatási Bizottsága, a Kari Tanács, a hallgatók, a szakma képviselői és más felhasználók is. A munka során a kar meglévő képzési struktúrájából indultak ki, támaszkodtak a kar több évtizedes képzési tapasztalataira, a meglévő és potenciális tárgyi feltételekre, a kar szakjai iránt megnyilvánuló valós társadalmi igényre, illetve az erdőmérnök képzés esetében az országos kizárólagosságra. Felmérték a nyugat-magyarországi régió foglalkoztatási igényeit és elvárásait a kvalifikált munkaerő tekintetében, figyelembe vették a bolognai folyamat ismérveit.

Az elkészített mintatantervek összhangban vannak az egyes szakok képzési és kimeneti követelményeiben megfogalmazottakkal. A képzési programok biztosítják a mesterképzésbe való továbblépést, és szervezett módon segítik a kiemelkedő képességű hallgatók előmenetelét. A kar sajátos gyakorlatot követett, amikor a mintatantervekben számos tantárgynál más személyt adott meg tantárgyfelelősnek és a tantárgy előadójának. Eltérő lehet valamely tantárgy kreditértéke attól függően, hogy a szaknál melyik kategóriába van sorolva. Ez a gyakorlat nagyon megnehezíti a tantárgy kreditértékének valamely oktatóhoz rendelését, és az oktató maximális terhelésének a megállapítását.

Az elmúlt években a kar oktatói néhány tárgyat idegen nyelven is meghirdettek mind a graduális, mind a doktori képzésben. Terveik szerint a 2006/2007-es tanévtől minden szakon növelik az angol nyelvű kurzusok számát. Közös képzést és kettős diploma kiadását terveznek németországi (Wuperthal Institut) és kanadai (UBC) intézményekkel. A mintatantervekben helyt kaptak az általános és szakspecifikus EU-s ismereteket nyújtó tantárgyak.

Az 1993-2005 között erdőmérnök, környezetmérnök és vadgazdamérnök szakokon a határon kívüli képzést folytattak Csíkszeredán. Hosszas erőfeszítés után sikerült a kiadott diplomákat Romániában is egyetemi diplomának elfogadtatni. A képzések lehetőséget adtak a szaknyelv visszahonosítására és biztos tudást, illetve oklevelet adtak több száz romániai magyar fiatalnak. Közülük többen folytatták tanulmányaikat a kar doktori iskoláiban. A határon kívüli képzés újraindítását a kar a jövőben nem tervezi.

Személyi feltételek

A karon 2006. június 30-án 89-en dolgoztak oktatói és ketten kutatói munkakörben. Az oktatók megoszlása beosztásuk szerint: 12 egyetemi tanársegéd (13,5%), 16 egyetemi adjunktus (18,0%), 34 egyetemi docens, (38,2%) 18 egyetemi tanár (20,2%) és 9 nyelvtanár (10,1%). A karon jelenleg két *professor emeritus* van. Az előző akkreditációs időszak elején a részmunkaidőben foglalkoztatott oktatók aránya 4-5%, a megbízással foglalkoztatottak aránya 24-28 % között változott. Időközben a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók számát folyamatosan növelték. Ennek eredményeképpen a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók aránya az erdőmérnöki alapszakon 79,6%, a vadgazda mérnöki alapszakon 100,0%, a természetvédelmi mérnöki alapszakon 84,0%, a környezetmérnöki alapszakon 68,0%, a környezettan alapszakon 78,0%.

A kar oktatóinak átlagéletkora 42,4 év, ami kedvezőnek tekinthető. Az átlagéletkor munkaköri beosztás szerint: egyetemi tanársegéd 25,4 év; egyetemi adjunktus 36,7 év; egyetemi docens 43,5 év; egyetemi tanár 56,7 év.

A kar 89 teljes munkaidőben, további munkaviszonyban (részmunkaidőben) vagy vendégtanárként dolgozó oktatója közül 9 nyelvtanár, közülük csak egy vendégtanár rendelkezik tudományos minősítéssel. A 80 további oktatóból 66 (82,5%) tudományosan minősített, 13 (16,2%) jelenleg doktorjelölt, akik várhatóan rövid időn belül megszerzik a tudományos fokozatot. Mindössze 2 fő (2,5%) nem rendelkezik tudományos minősítéssel. Egy fő teljes munkaidőben és egy fő részmunkaidőben foglalkoztatott akadémikus oktató a Karon, 4 fő az MTA doktora (ebből kettő *professor emeritus*). További 2 egyetemi tanár MTA doktora címének elnyerésére irányuló eljárása az akkreditációs látogatás időpontjában előrehaladott állapotban volt. A habilitált oktatók száma: 17 fő. 2001-2006 között a kar egy fő oktatóját az MTA levelező tagjának választották, 5 fő oktató habilitált, 20 fő oktató szerzett PhD tudományos fokozatot. 2001-2006 között 7 fő adjunktusi, 14 fő docensi és 5 fő egyetemi tanári kinevezést kapott.

Példaértékű a karon bevezetett gyakorlat, miszerint minden oktátónak minden naptári év végén egyéni munkajelentést kell készíteni az oktató-, kutató-, nevelőmunka minden területére kiterjedően (2002 óta elektronikus formában, kérdőívek alapján). Hasonló jelentéseket kell készíteni az intézeteknek is, és végül az előzőek alapján készül el az éves Kari Jelentés. A jelentéseket a Kari Tanács megtárgyalja, értékeli, elfogadja, és ezek alapján fogalmazza meg az elkövetkező időszakra vonatkozó feladatokat. A Látogató Bizottság tagjai megtekintették az oktatói kérdőíveket, és részletes tájékoztatást kaptak azok feldolgozási módjáról.

Infrastrukturális feltételek

Az elmúlt időszakban a kar intézeteinek helyet adó épületek rendkívül rossz állapotban voltak és a hallgatói létszám növekedése miatt a tantermek, illetve laboratóriumi férőhelyek kevésnek bizonyultak. Ezen az állapoton kényszerintézkedésekkel igyekeztek javítani: kiscsoportos oktatást folytattak a tanszéki könyvtárakban és laboratóriumokban is.

Az előző akkreditációs ciklusban 20 tanteremben, 28 laboratóriumban (kémiai, talajvizsgáló, mikrobiológiai, energetikai, genetikai, talajmechanikai, forgácsoló, hidraulikai, motorszerkezetani, hegesztő, anyagvizsgáló) és négy gyakorlóteremben folyt az oktatás. Rossz állaguk miatt folyamatos ráfordítást igényeltek. A 2006-ban megkezdődött rendkívüli infrastruktúra fejlesztés keretében teljesen megújult a B és C épület. A C épületben felújítottak két tantermet, 13 laboratóriumot, két vegyszerraktárt és két vizesblokkot (zuhannyal). Mindez korszerű, komfortos képzést és kiscsoportos, párhuzamos oktatást tesz lehetővé egyszerre több helyszínen is. A laboratóriumok és gyakorlók műszerezettségé jónak tekinthető, folyamatos fejlesztésükre gondot fordítanak.

Az oktatástechnikai lehetőségek változását a tanszékek és intézetek igyekeztek követni. Minden intézet rendelkezik legalább egy projektorral és hordozható számítógéppel. A meglévő írásvetítőket a korszerűbb technika fokozatosan háttérbe szorítja.

Több szak képzésében fontos szerepet kapnak az értékes és egyedülálló gyűjtemények: a herbáriumi-, a vadgazdálkodási-, a gerinces állat-, a madártani-, a kőzettani- és a gomba gyűjtemény.

A soproni campus gondozott és értékes botanikus kertben van. Ezen a természetvédelmi területen hazai és mérsékelt övi (Euráziából és Észak-Amerikából származó) lágyszárú és fás növények találhatók, minden évszakban látnivalót kínálva a hallgatóknak és a látogatóknak. A kert változatos növényvilága és a sok fenyő különleges, ritka madarakat is vonz a lombok közé, és hatékonyan segíti a gyakorlati oktatást. A park szerves része az egyetemnek, az épületek a növényparcellák között közelíthetők meg. A Botanikus Kertben több szobor és emlékmű emlékeztet a nagy elődökre, az Alma Mater múltjára.

Külső oktatási bázisok is segítik a gyakorlati képzést: a Fertői Vadbiológiai-, Környezet- és Természetvédelmi Bázis, a Sümeg-Mogyorósdombi Földtani és Környezetvédelmi Oktatási Bázis. A sümegi bázison egy 9 ha-os területen 68 fő elhelyezésére alkalmas, elsősorban a környezetkutató és környezetmérnöki gyakorlati oktatást támogató épületegyüttes is van.

További külső oktatási helyszínek a TAEG Zrt. csemetekert, a TAEG ZRt. tanerdő, a hidegvízvölgyi kutatóhely, a soproni vadgazdálkodási tanterület és kutatóház, a mosonszolnoki vadgazdálkodási kutatóház és a Fertő-tavi vadgazdálkodási kutatóház. Az erdőgazdasági részvénytársaságokkal és a magánerdő-gazdálkodás szervezeteivel közösen szervezett gyakorlatok ugyancsak külső oktatási területeken zajlanak. A vadgazda mérnök képzésben igen eredményes a Lajta-Hanság Rt.-vel való együttműködés, míg a Fertő-Hanság Nemzeti Park, az Őrségi Nemzeti Park, valamint a Környezetvédelmi Igazgatóságok a környezetmérnök és természetvédelmi mérnökök képzését támogatja.

Szervezetileg a karhoz tartozik az Esterházy palotában (Sopron, Templom u. 4.) található Erdészeti Múzeum. Az 1993 óta működő állandó kiállítás 150 m² alapterületen, rendkívül gazdag tárgyi anyaggal és értékes dokumentumokkal illusztrálva, kétnyelvű (magyar, német) kísérő szöveggel mutatja be az erdészet, a faipar és a földmérés történetét. A Múzeum gyűjti az oktatás és a diák hagyományok tárgyi emlékeit és dokumentumait is. Időszakos kiállítási termében különböző témájú kiállítások láthatók. Az Erdészeti Múzeum alkalmas szakmai továbbképzések és egyéb szakmai rendezvények lebonyolítására is.

A szakokon folyó oktatás egyik fontos információs bázisa a Központi Könyvtár. Ezt egészítik ki az intézeti könyvtárak. A Központi Könyvtár 444.158 kötet könyvvel és 63.454 folyóirat/év/ kötettel rendelkezik. A könyvtári szolgáltatás egyénre szabott, könyvtárosi szakmai támogatással valósul meg. A szolgáltatás az érintettek számára korszerű formában, korlátozás nélkül elérhető. Működik a kölcsönzési és a témakeresési szolgáltatás is. Az olvasótermi szolgáltatás (internet, olvasási lehetőség, olvasótermi polcrendszer) korszerű, jónak minősíthető. A könyvtár keresőprogramokkal és több adatbázissal rendelkezik.

Nemzetközi kapcsolatok

A kar hazai és nemzetközi kapcsolatait egyetemi és kari szintű megállapodások szabályozzák, de az intézetek tevékenysége a meghatározó. Jelenleg mintegy 30 felsőoktatási intézettel és kutatóintézettel tartanak fenn két- vagy többoldalú kapcsolatot. A kapcsolatok egy részénél megkönnyíti a szakmai utakat az un. „devizamentes csere” program (Göttingen, Hamburg, Freiburg, stb.)

A nemzetközi kapcsolatok között különleges helyet foglal el a vancouveri University of British Columbia Erdészeti Kara. A két intézmény megállapodott abban, hogy közösen szervezi meg 2007. tavaszán a soproni oktatók és hallgatók UBC-hez kerülésének (1956) 50. évfordulóját és közös angol nyelvű négyéves erdőmérnöki BSc szakot indít. Ez utóbbi elősegítése érdekében 2005-ben és 2006-ban hét oktató töltött 3-3 hónapos tanulmányi időt Vancouverben.

Az intézmény tagsági viszonyt létesített a European Forest Institute-tal, a IUFFRO különböző szervezeteivel.

Összefoglalásul megállapítható, hogy az Erdőmérnöki Kar az előző intézményi akkreditáció óta jelentős fejlődésen ment keresztül.

- Megújult a képzési programja, bevezetésre került a kredit rendszer, kidolgozták és akkreditáltatták az osztott ciklusú lineáris képzési rendszer indításához szükséges képzési programokat, beindították az új alapképzési szakokat, a tantárgyakat és tananyagokat korszerűsítették az EU tagságból adódó ismeretekkel, erőfeszítéseket tettek az idegen nyelvű képzés kiterjesztésére,
- A kar oktatói állományában jelentős minőségi változás következett be, kedvezően alakult az oktatói életkor-megoszlás, az oktatók jelentős számban szereztek tudományos fokozatot, habilitációt. A karon több professzor pályázott, illetve pályázik az MTA doktora cím elnyerésére, egy fő professzort az MTA levelező tagjává választottak.
- A korábbi évtizedek lehetőségeit messze meghaladó infrastrukturális fejlesztéseket hajtottak végre, egy új, korszerű oktatási-kutatási infrastruktúrát alakítottak ki.
- Az Erdőmérnöki Kar működésére az elmúlt időszakban az erőforrásokkal való racionális gazdálkodás volt jellemző. A felsőoktatás folyamatos változása közepette határozott jövőképpel rendelkeztek, és annak megvalósításához jelentős erőforrásokat tudtak bevonni.
- Az Erdőmérnöki Kar felsőoktatási tevékenysége mellett felvállalt, és kiadványaival sikeresen megvalósít, egy széleskörű társadalmi tudatformálást a környezet- és természetvédelem területén. Ilyen céllal sok szép, tartalmában és megjelenésében is igényes kiadványt készítettek.
- Az új szakokkal kapcsolatban ugyanakkor meg kell állapítani, hogy azok nem minden esetben karakteresek a külső szemlélő (a felvételiző diák, a munkáltatók) számára, nehéz eldönteni, hogy azzal a diplomával milyen eséllyel lehet majd elhelyezkedni végzés után.
- Az egyes intézetek oktatási terhei, kutatási aktivitása, és publikációs eredményei között jelentős különbségek vannak.

II. Minőségértékelés

Az akkreditációs jelentés, valamint a látogatás alatt (később megkapott anyagok) szerzett tapasztalatok alapján kijelenthetjük, hogy a NYME vezetése fokozottan súlyt helyez a minőségi kérdések kezelésére.

Az egyetem minőségközpontú működésének főbb célkitűzései:

- az egyetem társadalmi kötelezettségeinek magas színvonalú teljesítése,
- az oktatási/képzési színvonal növelése, magas szinten tartása,
- a kutatások magas színvonalú, eredményes végzése,
- a tevékenységek hatékonyságának fokozása,
- a felhasználók, az érdekeltek, a versenytársak, a partnerek megelégedettségének fokozása, igények kielégítése (jelenlegi és végzett hallgatók, munkáltatók, oktatók, kutatók, munkatársak, intézmények stb.).

1. Minőségpolitika, stratégia és minőségügyi eljárások

- Az egyetem rendelkezik – a vezetés által elfogadott – küldetésnyilatkozattal, valamint a minőségpolitikai kinyilvánítással. Az egyetemi küldetésnyilatkozat szellemét követve az Erdőmérnöki Kar is megfogalmazta a saját küldetését, illetve minőségpolitikát.

A kar a minőségfejlesztési programhoz csatlakozva elkészítette saját stratégiai tervét, amelyre alapozza a jövő oktatási, kutatási és humánpolitikai fejlesztési terveit.

2. Programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése.

Új tanterv készítése, új szakirány indítása külön erre a célra kialakított egyetemi szinten meghatározott minőségbiztosítási eljárás szerint történik. Az érvényes tantervek felülvizsgálatát a „Minőségbiztosítási Rend” c. szabályzat írja elő. A felülvizsgálatról az éves minőségügyi beszámolóban kell számot adni.

Az oktatási folyamat összehangolását és a folyamat különböző adatainak, követelményeinek, információinak rögzítését a Neptun Rendszer működése biztosítja.

3. A hallgatók értékelése

A hallgatók értékelésére vonatkozó általános szabályokat az SzMSZ III. Hallgatói követelményrendszer, az egyes tárgyak követelményeit a tárgy Tantárgyi tematikája részletesen tartalmazza. A látogatás során megtekintett tárgyi tematikák, illetve a hallgatói interjúk alapján a TVSZ-re, annak betartására nem volt észrevétel. A hallgatók tanulmányi előremenetét a Neptun rendszer alapján lehet nyomon követni.

4. Az oktatók minőségének biztosítása

Az akkreditációs jelentés alapján megállapítható, hogy a kar jelenlegi oktatói struktúrája kiegyensúlyozott, korcsoport eloszlása megfelelő, s az egyetem támogatja a fokozatszerzéseket, mely a szinten maradás ill. fejlődés alapvető kritériuma.

Az Erdőmérnöki karon évek óta alkalmazzák az oktatók évi egyszeri önértékelését. Ezt on-line módon, meghatározott kérdésekre adott válaszok segítségével végzik el. Az önértékelés az oktatók számára egyértelművé és értékelhetővé teszi az előrehaladást egyik évről a másikra, illetve több év távlatában. A kari, illetve egyetemi vezetők számára pedig rávilágít arra, kiknél szükséges ösztönzést, támogatást esetleg tiltást alkalmazni a hiányosságok kiküszöbölésére. A látogatás során a kari LB tagjai nagy figyelmet fordítottak erre a rendszerre és egyértelműen pozitív véleménnyel voltak az éves önértékelésnek erről a módszeréről.

5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

Az oktatási munkát a jelentős mértékű beruházások hatására az infrastrukturális ellátás biztosítja, a fontosabb területeken korszerű feltételek adtak a működéshez. Az infrastrukturális ellátás jó lehetőséget ad a színvonalas kutatásokra és azokba a hallgatók bevonására. Az oktatók, illetve az eszközök és infrastrukturális elemek terhelése körültekintéssel összehangolható, az igények teljesíthetőek, a minőség folyamatosan stabilan tartható.

Az alapigényeket biztosító, a tudományágainak fejlődését követő, továbbá széles körű, elmélyült, kiterjedt tudományos munkát támogató könyvtári anyag biztosított. A szolgáltatás az érintettek számára korszerű formában korlátozás nélküli elérhetőséggel/hozzáféréssel biztosított.

A Kar hallgatói számára tanrendi és tanrenden kívül biztosítottak a sportolási lehetőségeket.

6. Belső információs rendszer és a nyilvánosság

A dolgozók tájékoztatásában meghatározó a szolgálati úthoz tartozó értekezletek (megfelelő képviselőkkel együtt)

- vezetői értekezletek,
- kari összdolgozói, összsoktatói értekezletek,
- intézeti, tanszéki, illetve munkahelyi értekezletek és
- szakmai tanácskozások.

Az egyetemen szokásos fórumok és a szolgálati úti információáramlás mellett fontos szerepet töltenek be a dolgozók, hallgatók tájékoztatásában az egyetemi, valamint a kari honlapok.

Az információk áramlása hatékony, az informatikai rendszer átlagon felüli színvonalú, teljessége egyenletes. Az információmenedzselés a vezetői eszközök kiemelten támogatott eleme. A hallgatók tekintetében a belső információforrás a honlap mellett a Neptun rendszer.

Nyilvánosság

A nyilvánosságnak két tekintetben adnak teret, úgymint

- Intézményi, tanszéki kiadványok, tájékoztatók, valamint
- Az NYME honlapja. Az intézményi honlap mellett minden karnak van saját honlapja. A Kar honlapjának fejlesztése indokolt.
- A nyilvánosság szervezésére és a külső kapcsolatok ápolására a Rektori Hivatalon belül létrejött a Kommunikációs Irodán keresztül történik

III. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZER ÉRTÉKELÉSE

A NYME Erdőmérnöki Kar a „NYME Önértékelési kézikönyve” alapján elkészítette a kari akkreditációs jelentését, amit a Kari Tanács hagyott jóvá. A jelentésben leírtak, és a LB helyszíni látogatása alapján az általánosságokon túlmenően - amit az egyetemi minőségbiztosítás kapcsán leírtunk – a kari sajátosság figyelembe vételével az alábbi vonatkozó megállapításokat tesszük.

- A Kar minőségbiztosítási rendszer célja a Kar "vevői" - a hallgatók, leendő alkalmazók, társadalom, stb.- igényeinek mind teljesebb kielégítése, az elégedettség fokozása, az oktatási színvonal növelése, az alap és alkalmazott kutatások eredményes végzése, a hatékony működés fokozása.
- Az előző akkreditációs értékelést követő időszakban a kari minőségbiztosítási rendszer szervezeti struktúrája többszintű volt, működését minőségügyi felelős koordinálta, aki együttműködött a szakfelelősökkel, az intézetek minőségügyi felelőseivel és a Dékáni Hivatal (DH) előadóival. A Kar vezetése 2006-ban a minőségirányítási rendszer működésének koordinálását és a feladatok végrehajtásának ellenőrzését közvetlenül a dékánhoz rendelt tanácsadó testület, a *Kari Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottság*-ra bízta. A *Kari Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottság* feladata a Kar minőségpolitikájának megvalósítása. A bizottságnak az elnöke a *kari minőségügyi felelőse*, aki az EMK-t a NYME Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottságában is képviseli. Tagjai a szakfelelősök, képviseltetik magukat benne a hallgatók is.
- Az Erdőmérnöki Kar követendőnek tartja:
 - Az elméleti igényesség mellett a gyakorlat, a praktikum fontosságát,
 - A környezettudatos oktatást, a természet megismerésének igényét,
 - Az illeszkedést a páneurópai folyamatokhoz, fenntartva az eddigi nemzetközi elismertséget,
 - Az egymás iránti felelősségérzet, kötelességtudat kialakítását és alkalmazását,
 - Az igényes értelmiségi életre való felkészítést, a szakma, a hivatás mellett a kulturális és művészeti értékek elismerését és befogadását
- EMK Oktatási Bizottsága több évben mérte a hallgatói elégedettséget. 2006-ban 800 résztvevő közreműködésével végzett felmérést. A felmérés kiterjedt az oktatás színvonalával való elégedettségére, az egyéni fejlődést befolyásoló tényezőkre, a vizsgarendszerrel, a számonkéréssel, a képzéssel kapcsolatos elégedettségre, a hallgatói és szolgáltatói infrastruktúrára, a szociális juttatásokat és a sportolási és kulturális lehetőségekre. A felmérés bizottsági következtetéseket a Kari Tanács megvitatta, ajánlásait az érintettek tudomására hozta

- és intézkedéseket fogantatosított. Egyes intézetek saját hatáskörben is végeztek felméréseket (Növénytani- és Termőhelyismerettani Intézet, Kémiai Intézet).
- Az oktatást infrastrukturális ellátottsága olyan szinten biztosított, hogy az lehetővé teszi nem csak az oktatást, hanem a kutatást is, a hallgatók bevonásával. A laboratóriumok és gyakorlók műszerezettsége jó és állandó fejlesztés alatt áll.
 - A Kar oktatói minden naptári év végén egyéni munkajelentéseket készítettek, ezek az oktató-, kutató-, nevelőmunka minden területére kiterjednek (2002 óta elektronikus formában, kérdőívek alapján). Hasonló jelentéseket készítettek az intézetek is, majd ezek alapján éves Kari Jelentéseket állítottak össze. A jelentéseket a KT megtárgyalta, elfogadta, értékelte, és az adatok alapján feladatokat fogalmaztak meg.
 - Rendszerbe foglalt, kérdőíves felmérést, karrierkövetést csak az akkreditációs periódus egy szakaszában a NYME karrier irodája keretében végeztek. A minőségbiztosításnak ezt a fontos elemét az újjászervezett Kari Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottság 2007 első félévétől rendszeresíti. A DH-ban karrier iroda működik.

A kar az eddig folytatott minőségbiztosítási elemek továbbvitelével, jelzett fejlesztési feladatok megoldásával elindult a rendszer kiépítésének útján. Az akkreditációs jelentés (valamint az önértékelési kézikönyv módszertani útmutatása) elkészítése elindított a karon egy szemléletváltást, melynek központjában az aktuális feladatok mellett a minőség is megjelent. Hiányosságnak tekinthető, hogy a helyzetkép alapján nem fogalmazódott meg egy minőségfejlesztési koncepció és azt megvalósító akcióprogram (rövidtávú feladatterv), bár az egyes értékelési szempontoknál megjelennek fejlesztési célok.

IV. Tudományágankénti összegző értékelés

Tudományágak:

1. Erdészeti és vadgazdálkodási

FSz képzés:

Képzés megnevezése:

Erdőgazda

Alapképzések

Szak megnevezése: Erdőmérnöki

Képzési szint: egyetemi

Képzési forma: nappali

„Jogutód” szakja: Erdőmérnöki

Szakfelelős dr. Koloszar József egyetemi tanár, tanszékvezető; szakvezető intézet az Erdőművelési és Erdővédelmi Intézet. A karon belül az erdőmérnöki szakon folyik a legnagyobb múltra visszatekintő képzés. Az erdőmérnök képzés súlyát és jelentőségét – intézményen belül és országosan - alapvetően az meghatározza, hogy napjainkig csak a karon képezték erdőmérnököket. A szak oktatóinak és kutatóinak kiterjedt kapcsolatrendszere, továbbá a kötelező szakmai gyakorlatokon a hallgatók és a korábban végzetek személyes találkozási jó információáramlást és visszacsatolást jelent a képzés magas színvonalának biztosításához. A kapcsolatrendszer kiterjed a hazai és nemzetközi erdészeti szervezetekre, valamint az erdészethez lazábban kapcsolódó más ágazatokra (vízügy, természetvédelem, környezetvédelem, mezőgazdaság stb.).

Az erdőmérnök képzésben meghatározó a biológiai-ökológiai, műszaki és ökonómiai jelleg egysége, amit általános mérnöki ismeretek egészítenek ki. Ennek eredményeként a végzett erdőmérnököket az elsődleges erdészeti szakterületen kívül más mérnöki munkakörökben (geodézia, útépités stb.) is szívesen alkalmazzák. A soproni képzésben a tantárgyak szakmai tartalma bővebb, mint a külföldi egyetemeken. A képzés erősen gyakorlat orientált.

Az erdőmérnöki alapszakon a szakfelelős és minden törzstárgy felelőse tudományos minősítéssel rendelkező főállású egyetemi tanár vagy egyetemi docens, akiknek tudományági besorolása egybeesik az általuk oktatott tárgyak tematikájával. Szakterületeiken ismert és elismert személyiségek, életkoruk széles skálán (30-65 év) oszlik meg, óraterhelésük egyenletes, kapcsolatuk a hallgatókkal a selmeci-soproni hagyományoknak megfelelően igen szoros. A szak mintatantervében feltüntetett törzstantárgyak előadásainak 92%-át a karon teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók tartják.

Az általános felsőoktatási infrastruktúra mellett kiemelkedő a szak-specifikus feltételrendszer - értékes gyűjtemények, botanikus kert, külső oktatási bázisok rendszere – is. A szak tudományterületén intenzív kutatómunka folyik, számos oktató kiemelkedő tudományos teljesítménnyel rendelkezik.

A vizsgált időszakban az erdőmérnöki szak hallgatói rendszeresen részt vettek a kari, illetve az országos TDK-konferenciákon. Ezekon a konferenciákon szereplő hallgatók száma a kismértékű ingadozástól eltekintve állandó volt.

Szak megnevezése: Vadgazda

Képzési szint: főiskolai

Képzési forma: nappali

„Jogutód” szakja: Vadgazdamérnöki

Szakfelelős dr. Náhlik András egyetemi tanár, dékán, szakvezető intézet a Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézet. A vadgazda mérnöki szakot a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara alapította, és indította. Először 1993-ban levelező tagozaton csíkszeredai székhelyű távoktatási tagozaton, majd a 2002/2003-as tanévben nappali tagozaton. A képzési követelményeket úgy fogalmazták meg, hogy a vadgazda mérnökök, mint közép- és/vagy felsőszintű vezetők tevékenyen közreműködhessenek a vadgazdálkodással, vadkereskedelemmel vagy természetvédelemmel foglalkozó mezőgazdasági és erdőgazdasági állami-, szövetkezeti- és magánvállalkozások, valamint egyesületek szakirányú képzettséget igénylő beosztásaiban. A képzés erősen gyakorlat orientált. A vadgazda mérnök képzési programja megfelel a nemzetközi tendenciáknak és igényeknek.

A szak oktatóinak túlnyomó többsége tudományos minősítéssel rendelkezik, a szak vezetőinek ismertsége és elismertsége a szakmában magas. A hosszú időszakra visszanyúló vadgazdálkodási képzés, különösen pedig a vadgazda mérnök-képzés során a Vadgazdálkodási Intézetben és az Erdőmérnöki Karon számos jegyzet, tankönyv, oktatási segédanyag született. A jegyzetek mellett négy, a Mezőgazda Kiadó gondozásában megjelent tankönyv is rendelkezésre áll, melyek közül kettő nívódíjat nyert. Ezeket az oktatási anyagokat más, vadgazda képzést folytató intézmények is használják. Az erdőmérnök-, majd a vadgazda mérnök-képzés során több száz, vadgazdálkodási témájú diplomaterv és szakdolgozat készült.

Az oktatáshoz szükséges infrastruktúra biztosított. Három vadbiológiai kutatóállomás áll a szak hallgatóinak rendelkezésére a Soproni hegyvidéken, a Fertő-tavon és a Lajtában. Az oktatástechnikai eszközök mennyisége és minősége kiváló. Az oktatást több évtizede folyamatosan bővülő zoológiai, vadászati, vadgazdálkodási gyűjtemény is segíti. A kötelező céllövészetben és tanvadászatokon való részvételt több mint 50 db-ból álló fegyvergyűjtemény szolgálja.

A vadgazda mérnöki szak hallgatói közül - a karra jellemző aránynál - kevesebben kapcsolódtak be a Tudományos Diákköri Tevékenységbe. Ennek oka valószínűleg a képzés három éves időtartama és erősen gyakorlati jellege.

A hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer kiváló. A vezető oktatók több nemzetközi szakmai szervezetnek tagjai, közülük többen e szervezetek választott vezetői. Több oktató a hazai szakmai közélet meghatározó szereplője. Az oktatóknak jó a kapcsolata a szakma meghatározó gazdasági szereplőivel, kutatóbázisaival és a társtudományok művelőivel is.

Doktori iskola

Tudományági besorolása: erdészeti és vadgazdálkodási

Iskola vezetője: Faragó Sándor DSc, egyetemi tanár

A Roth Gyula Erdészeti és Vadgazdálkodási Tudományok Doktori Iskola jogelődje 1993-tól működött az akkori Erdészeti és Faipari Egyetem doktori iskolájának részeként. 2000-től önálló doktori iskolaként vesz részt a képzésben. Az akkreditációs önértékelés készítéséig (2007-ig) összesen 170 (61 nappali, 93 levelező/esti, 16 egyéni) doktorandusz hallgató nyert felvételt és 39-en szereztek fokozatot. A doktori iskola 2001-2006 között 48 hallgatót vett fel, 26-an szereztek fokozatot (54,1%).

A doktoranduszok hosszú idő, általában 5-7 év alatt szerzik meg a fokozatot. Ennek egyik oka egyrészt az, hogy a tudományos eredményeket megalapozó kísérletek mintavételi ideje adott

vegetációs időszakokhoz kötődik, másrészt a kísérletek biológiai alanyain mérhető változások csak hosszú idő után jelentkeznek.

Figyelemre méltó a doktori iskola tagjainak és doktoranduszainak a nemzetközi mobilitása. Együttműködő partnereink: Österreichisches Forschungszentrum, Seibersdorf; Institut für Forstökonomie der Georg-August-Universität, Göttingen; Technical Technische Universität, Drezda; University, Zvolen; Universität für Bodenkultur, Wien; Univ. G. Mendel, Brno; University of British Columbia, Vancouver; State University of New York.

A tudományágban folyó képzések általános értékelése:

Az erdészeti és vadgazdálkodási tudományágban magas szintű képzés és ahhoz kapcsolódó magas szintű tudományos kutatás folyik. A kar oktatói és vezetői tudatában vannak tevékenységük társadalmi fontosságának és tevékenységük nagy múltú hagyományainak. A szak- és tudományterület jellegzetessége miatt az oktatók szemléletmódját a hosszú távú gondolkodás határozza meg, amit sikeresen adnak tovább a hallgatóknak is.

A tudományágban a kar milyen szintű képzésre képes: **FSz, A, M, PhD**

Az Erdőmérnöki Karon az erdészeti és vadgazdálkodási tudományágban **adottak az alapképzés, mesterképzés és doktori képzés feltételei**, a kar a felsorolt képzési szintekre akkreditációt kapott. A tudományágban folyó képzés valós munkaerőpiaci igényeket elégít ki.

2. Környezettudományok

Szak megnevezése: **Környezettudományi**

Képzési szint: egyetemi

Képzési forma: nappali

„Jogutód” szakja: környezettan

Szakfelelős dr. Mátyás Csaba, az MTA lev. tagja, egyetemi tanár, intézetigazgató, társ-szakfelelős dr. Szarka László egyetemi tanár MTA-GGKI, szakvezető intézet a Környezet- és Földtudományi Intézet.

A képzés célja olyan alkalmazott környezetkutatók képzése, akik korszerű természettudományos szemléletmódjuk, a nemzetközi kapcsolattartáshoz és a szakirodalom feldolgozásához szükséges idegen nyelvtudásuk, valamint matematikai, informatikai, kémiai, fizikai, földtudományi és biológiai ismereteik birtokában képesek a környezettudomány alkalmazott szintű művelésére.

A szakon 2002-ben kezdődött a képzés, és 2007-ben végeznek először a szak hallgatói.

Az önértékelés reális megállapításokat tartalmaz a személyi feltételekkel kapcsolatban. A minősítettek aránya a beszámolási időszak kezdetén is megfelelt a minimális követelményeknek; azóta jelentősen javult. Minősítés terén a természettudományi minősítésűek arányát kell növelni. A vendégelőadók viszonylag magas (határesethez közeli) arányát a környezettudomány terén a szak multidiszciplináris természettudományi jellege magyarázza. Az utánpótlást a földtudomány, a fizika és a matematika terén még tovább kell javítani. A Környezet és Földtudományi Intézet igazgatója a látogatás során részletes kimutatást adott át az intézet személyi állományáról. Ebből az látszott, hogy 10 fő teljes munkaidőben és 4 fő részmunkaidőben foglalkoztatott diplomás, továbbá 3 fő doktorandusz alkotja az intézet oktatói-kutatói állományát. A 10 fő teljes munkaidős kolléga közül 1 fő akadémikus, 4 fő kandidátus, ez utóbbiak közül 1 fő habilitált. A 4 fő részmunkaidős kolléga közül 2 fő akadémiai doktori, 1 fő PhD fokozattal rendelkezik. Ha figyelembe vesszük, hogy az intézet 2 szaknak a gazdája, valóban reális az intézetigazgató törekvése a minősített oktatók számának növelésére.

A környezettudomány multidiszciplináris jellegéből következően a szakon folyó képzés nagyobb részben a kari intézetek, és csak kisebb részben a szakvezető intézet infrastruktúrájára támaszkodik. A kihelyezett tanszékeken folyó képzésnél lehetőség van külső infrastruktúra igénybevételére is.

A felvételi túljelentkezés átlagosan 5-6-szoros, 2004-ben volt egy kisebb visszaesés. Az önértékelés ennél a szaknál sem ad tájékoztatást az első helyen jelentkezők számáról. Az erős alapozó képzés miatt nem elhanyagolható a lemorzsolódás.

A szak hallgatói az elvárhatónál kisebb létszámban vettek részt TDK tevékenységben. Elsősorban a kiemelkedő hallgatók aktivitása a jellemző.

A partneri kapcsolatrendszer széles területekre kiterjed, melyet az intézmény vezetése rendszeresen értékeli. Az önértékelésben a partnerkapcsolatok kevés konkrétumot tartalmaznak. Ugyanakkor hangsúlyozni kell a szakfelelős kiterjedt nemzetközi kapcsolatait.

Tekintettel a képzés felfutó jellegére, visszatekintő értékelés nem történt.

Szak megnevezése: **Természetvédelmi mérnök**

Képzési szint: főiskola

Képzési forma: nappali

„Jogutód” szakja: Természetvédelmi mérnök

Szakfelelős dr. Bartha Dénes egyetemi tanár, intézetigazgató, szakvezető intézet a Növénytan és Természetvédelmi Intézet. A szakon folyó képzés során a hallgatók olyan ökológiai ismereteket és környezettudatos szemléletet szereznek, amely alkalmassá teszik őket a természetvédelem általános és sajátos feladatainak a megtervezésére, szervezésére, irányítására és végrehajtására. A természetvédelmi mérnökök a megújuló természeti erőforrásokkal gazdálkodó társaságokkal (pl. erdészet, mezőgazdasági, vadgazdálkodási, halászati, gyepgazdálkodási, vidék- és településfejlesztési szervezetek) együttműködve érvényesíteni tudják a természetvédelmi elveket és előírásokat; alkalmasak a természetvédelmi nevelésre és a természetvédelmi turizmus szervezésére. A hallgatók a speciális interdiszciplináris szakmai ismeretek mellett természettudományos, műszaki, jogi és közgazdasági ismereteket is elsajátítanak. A szakon első alkalommal 2006. júniusában végeztek hallgatók, emiatt a Látogató Bizottság a szakon végzett mérnökök munkaerőpiaci elhelyezkedésével kapcsolatban érdemi megállapítást nem tudott tenni.

A szakon teljesülnek a minősített oktatók arányára vonatkozó MAB elvárások. A szak oktatói aktívan részt vesznek a szakmai-tudományos közéletben, széles körben képviselik az intézményt a tudományos tanácskozásokon és rendezvényeken.

A képzéshez elsősorban a nemzeti parkok jelentik azt a külső intézményi háttérrel, ahol a hallgatók megismerkedhetnek természetvédelmi komplex feladatokkal és elsajátíthatják azokat a módszertani ismereteket, amelyek az ilyen jellegű feladatok megoldásához szükségesek. A szakon folyó oktatásban a nemzeti parkok szakemberei közül 1 fő címzetes egyetemi tanárként, 2 fő címzetes egyetemi docensként vesz részt az oktatásban. Az oktatási feladatokban a kar támaszkodik specialistákra is, így vendégoktatókra az ELTE-ről, a Debreceni Egyetemről, az Ökológiai és Botanikai Kutatóintézetből, továbbá a WWF és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesületből.

A szakon folyó képzés infrastrukturális és tárgyi háttérét a Nyugat-Magyarországi Egyetem általános infrastruktúrája és az Erdőmérnöki kar intézeteinek az infrastruktúrája és gyűjteményei biztosítják. A szakvezető intézet felszereltsége és infrastruktúrája lehetővé teszi magas szintű hazai és nemzetközi kutatások végzését. A hallgatói létszám felfutása miatt egyes szakkönyvek könyvtári példányszáma komoly korlátot jelent.

Az elmúlt két évben a szak hallgatói növekvő számban és eredményességgel vettek részt a tudományos diákköri munkában. A kari TDK konferencián három hallgató ért el helyezést, és egy hallgató szerepelt az OTDK-n. A szak néhány éves képzési múltja és a hallgatói létszám folyamatos változása miatt érdemi értékelő megállapítás nem tehető.

2005-től a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara által vezetett konzorcium harmonizálja a természetvédelmi mérnöki szakokon folyó képzést. Közös jegyzetek, tankönyvek kiadására került sor, a tapasztalatokat időről időre áttekintik és értékelik. A konzorciumi forma előnyös a kormányzati hivatalokkal, nemzeti parkokkal, szakmai egyesületekkel való hatékony együttműködésre és az európai és más nemzetközi kapcsolatok építésére, kutatási együttműködések koordinálására.

Doktori iskola Kitaibel Pál Környezettudományi Doktori Iskola

Tudományági besorolása: környezettudományok

Iskola vezetője: **Mátyás Csaba**, az MTA I. tagja egyetemi tanár

A Kitaibel Pál Környezettudományi Doktori Iskola jogelődje 1998-ban kezdte el működését a Soproni Egyetem Doktori Iskolája keretében. Az akkreditációs önértékelés készítéséig (2007-ig) felvett doktorandusz hallgatók száma: 74 (28 nappali, 40 levelező/esti, 7 egyéni), ebből fokozatot szerzett 9 fő.

A tárgyfelelősök, oktatók és tudományos vezetők szakmai tapasztalata, tudományági aktivitása kiemelkedő. A témavezetők között több iskolateremtő professzor van, nemzetközi szinten elismert kutatásokat vezetnek a természetes élő rendszerek szabályozottsága, a klíma újabb kori változásai, Magyarország természetes növényzeti örökségének felmérése, a geofizika, a megújuló energiaforrások hasznosítása terén. A doktori iskola tagjai számos hazai és nemzetközi tudományos szervezetben tevékenykednek, illetve vezetői megbízatással rendelkeznek. A doktori iskola tevékenysége nyomán a tudományos utánpótlás biztosított. Az oktatók és doktoranduszok közötti kapcsolat kiváló.

A doktoranduszok hosszú idő, általában 5-7 év alatt szerzik meg a fokozatot. Ennek egyik oka egyrészt az, hogy a tudományos eredményeket megalapozó kísérletek mintavételi ideje adott vegetációs időszakokhoz kötődik, másrészt a kísérletek biológiai alanyain mérhető változások csak hosszú idő múlva jelentkeznek.

A Kitaibel Pál Környezettudományi Doktori Iskola 2001-2006 között felvett hallgatóinak száma 28, 8-an szereztek doktori fokozatot (28,57%).

Figyelemre méltó a doktori iskola tagjainak és doktoranduszainak a nemzetközi mobilitása. Együttműködő partnereink: Österreichisches Forschungszentrum, Seibersdorf; Institut für Forstökonomie der Georg-August-Universität, Göttingen; Technische Universität, Drezda; University, Zvolen; Universität für Bodenkultur, Wien; Univ. G. Mendel, Brno; University of British Columbia, Vancouver; State University of New York.

A Kitaibel Pál Környezettudományi Doktori Iskola a Környezeti Erőforrás Gazdálkodási és Védelmi Kooperációs Kutató Központ (KKK) támogatásával 2006-ban angol nyelvű nemzetközi szemináriumot szervezett a klímaváltozás aktuális kérdéseiről, amelyet tudományos konferencia követett. A szeminárium előadói a terület rangos hazai és nemzetközi kutatói voltak. A szemináriumon több mint 30 hallgató vett részt négy országból.

A partnerkapcsolatok menedzselését hatékonyabbá kell tennünk, a tendencia javuló.

A tudományágban folyó képzések általános értékelése:

A környezettudomány tudományágban jó színvonalú képzés és ahhoz kapcsolódó tudományos kutatás folyik. A kar oktatói és vezetői tudatában vannak tevékenységük társadalmi fontosságának és

tevékenységük alapvető jelentőségének a fenntartható fejlődés szempontjából. A szak- és tudományterület jellegzetessége miatt az oktatók szemléletmódját a hosszú távú gondolkodás határozza meg, amit sikeresen adnak tovább a hallgatóknak is.

A tudományágban a kar milyen szintű képzésre képes: FSz, A, M, PhD

A környezettudományok tudományágban iskolarendszerű felsőfokú szakképzés, alapképzés, mesterképzés és doktori képzés feltételei adottak, a kar a felsorolt képzési szintekre akkreditációt kapott. A tudományágban folyó képzés valós munkaerőpiaci igényeket elégít ki.

3. Környezettudományok és Multidiszciplináris műszaki tudományok

Alapképzések (a hagyományos szakok)

Szak megnevezése: Környezetmérnök

Képzési szint: egyetemi, a kiegészítő képzés székhelyen kívüli képzés Mosonmagyaróvárott

Képzési forma: nappali; a kihelyezett képzés levelező

„Jogutód” szakja: Környezetmérnök

Szakfelelős dr. Pájer József egyetemi docens, szakvezető intézet a Környezet- és Földtudományi Intézet. A képzés célja korszerű természettudományos, ökológiai, műszaki, közgazdasági és menedzsment ismeretekkel rendelkező környezetmérnökök képzése, akik szakmai ismereteik birtokában alkalmasak a meglévő környezeti ártalmak és károk csökkentésére, illetve megszüntetésére; a természeti erőforrások ésszerű felhasználására, hulladékszegény technológiák kialakításának, azok működtetésének önálló megoldására. Alkalmasak a környezetvédelmi projektek tervezésére, szervezésére, ellenőrzésére és a mérnöki munkában való alkotó részvételre, képesek alkalmazkodni a folyamatosan változó követelményekhez.

A kar a környezeti képzés és kutatás támogatásának változatos formái keretében közel 40 ipari és szolgáltató vállalattal kötött együttműködési szerződést. 2003-ban létrehozta a Környezettudományi Intézet szakmai irányítása mellett működő Környezeti Kompetencia Központot, amely – a gyakorlatorientált kutatómunka szervezésén túl – a friss diplomás környezetmérnökök szervezett (határozott idejű) alkalmazásával a szakmai gyakorlati tapasztalatok megszerzését is elősegíti.

A szak oktatóinak 30 %-a a környezettudomány, 11 %-a a kémiai, 13 %-a a földtudomány képviselője. Jelentős az erdészeti és vadgazdálkodási tudományág képviselője is (18 %), aminek fő oka, hogy a növénytan, az állattan, a talajtani-termőhelyismerettani, a vízgazdálkodási, illetve a mélyépítési diszciplínákat is ezen tudományág oktatói oktatják. Egyet lehet érteni az önértékelésnek azon megállapításával, miszerint fejlesztést igényel az állam- és jogtudomány oktatása.

A Környezet- és Földtudományi Intézet két szaknak is, a Környezetmérnöki és a Környezettudományi szaknak is a gesztora. A kimutatásokból úgy tűnt, hogy a minősített oktatók oktatási és kutatási leterheltsége a kari átlagot messze meghaladja. Annak érdekében, hogy hosszú távon is biztosítható legyen a fenti két szak karakteres különbsége, indokolt lenne a Környezetmérnöki szak képzésében nagyobb mértékben támaszkodni a Kémiai és Termőhelyismerettani Intézetre. Az utóbbi években a Kémiai és Termőhelyismerettani Intézet jelentős fejlesztések eredményeként megerősödött.

A szakon folyó képzéshez rendelkezésre áll az Erdőmérnöki Kar korszerű oktatási infrastruktúrája. Ki kell emelni, hogy 2006-ban jelentős laborfejlesztések valósultak meg a kémiai analitika, valamint a környezetbiológia-genetika területén. A gyakorlati képzésben az intézmény támaszkodik Sopron megyei jogú város szennyvíztisztító- és kommunális hulladéklerakó telepére, illetve az ott működő laboratóriumokra, továbbá az intézmény székhelyének 60-90 km-es körzetében található regionális környezet-, természet-, és egészségvédelmi intézményekre és laboratóriumokra. A szak speciális

érdeklődésű hallgatói igénybe vehetik más karok infrastruktúráját (pl. fa- és papíripari, geofizikai, sugárfizikai, meteorológiai stb. laboratóriumok).

A végzett mérnökök elhelyezkedési esélyével kapcsolatban összemósódnak a tények és a remények. Az oklevelek minősítésének a hullámozása azt jelzi, hogy a szak képzésében vannak még gyenge pontok.

Imponálóak a szak hallgatóinak a TDK tevékenységre vonatkozó adatai. Ugyanakkor az önértékelésben hangsúlyozzák, hogy „...Kedvező hatást gyakorolt a szak hallgatóinak kutatási tevékenységére, az időszak elején, központi forrás segítségével, meghirdetett kari hallgatói kutatási támogatási pályázat, amely nagyban növelte a TDK-dolgozatot készítő hallgatók számát.” Ilyen „doppingolásra” nem biztos, hogy más szakok esetében is van lehetőség.

A beiskolázási adatok ennél a szaknál is nehezen értékelhetők. A nagyarányú túljelentkezést hangsúlyozó értékelést realisabbá tette volna az első helyen jelentkezők száma. Ki kell emelni azt a bátor önkritikát is, amely őszintén feltárja a jelentős nagyságú lemorzsolódást.

A végzett mérnökök elhelyezkedésével kapcsolatos önértékelés sem tűnik magabiztosnak. „Környezetmérnökeink nagy része szakterületén tudott elhelyezkedni, legtöbbjüknek ipari környezetvédelem, a kutatás-fejlesztés és a környezetvédelmi szolgáltatás szakterületen. Néhányan az államigazgatásban (önkormányzatok, környezetvédelmi felügyelőségek, természetvédelmi igazgatóságok, vízügyi igazgatóságok) dolgoznak. Az oktatási intézmények is (elsősorban PhD-képzés formájában) és kutatóintézetek is biztosítanak elhelyezkedési lehetőségeket.” A PhD képzés nem tekinthető szakirányú elhelyezkedésnek, sok esetben inkább kényszerpálya.

Az értékelt időszak első feléig (és visszamenőleg a szak indításáig) a partnerkapcsolat a kar hagyományos partnereivel, elsősorban a természetvédelmi és az erdőgazdálkodási intézményekkel volt meghatározó. Emellett csupán néhány nagyvállalattal (MOL Rt., Ajkai Hőerőmű Rt., MVM Rt. stb.) működtek együtt. Tudatos fejlesztés eredményeként 2005-től a környezetmérnöki szakhoz kapcsolódóan már 16 ipari ill. pénzügyi gazdasági partnerrel van rendszeres kutatási-, tanácsadói- és oktatási kapcsolat.

Elismerésre méltó, hogy a vizsgált időszakban a kar felvállalta a szakon a határon túli kihelyezett képzést. Magyarország és Románia EU-s csatlakozása várhatóan új helyzetet jelent a jövőben, és az oktatási és kutatási együttműködés új formáit eredményezheti.

A tudományágban folyó képzések általános értékelése:

A környezettudomány tudományágban jó színvonalú képzés és ahhoz kapcsolódó tudományos kutatás folyik. A kar oktatói és vezetői tudatában vannak tevékenységük társadalmi fontosságának és tevékenységük alapvető jelentőségének a fenntartható fejlődés szempontjából. A szak- és tudományterület jellegzetessége miatt az oktatók szemléletmódját a hosszú távú gondolkodás határozza meg, amit sikeresen adnak tovább a hallgatóknak is.

A tudományágban a kar **FSz, A, M, PhD** szintű képzésre képes:

A környezettudományok tudományágban iskolarendszerű felsőfokú szakképzés, alapképzés, mesterképzés és doktori képzés feltételei adottak, a kar a felsorolt képzési szintekre akkreditációt kapott. A tudományágban folyó képzés valós munkaerőpiaci igényeket elégít ki.

4. Gazdálkodás és szervezéstudományok

Szakirányú továbbképzés:

Környezetirányítási szakértő

A „Környezetirányítási Szakértő” szak két éves posztgraduális szakirányú továbbképzés. Az oktatás célja olyan szakemberek képzése, akik alkalmasak környezetállapot-értékelésre, beruházások környezeti hatásának, kockázatának felmérésére, környezeti audit és környezeti hatásvizsgálat készítésére, valamint környezeti kihatásokkal rendelkező projektek elbírálására, környezeti döntések meghozatalára.

A szak képesítési követelményeit a 18/2001. (VI. 8.) OM számú rendelet rögzíti. A képzésben egyetemi vagy főiskolai szintű természettudományos, műszaki, egészségügyi illetve környezetvédelmi területen szerzett szakképzettséggel rendelkezők vehetnek részt. A levelező tagozaton a „Környezetirányítási szakértő” képesítés megszerzésének feltétele legalább 90 kreditnek megfelelő tanóra- illetve vizsgakötelezettség teljesítése, továbbá szakdolgozat készítése (30 kredit) valamint eredményes záróvizsga teljesítése.

A képzés félévenként kétszer két napos (péntek-szombat) és kétszer 6 napos (hétfő-szombat) időszakban történik. A képesítés megszerzéséhez szükséges kreditek teljesítéséhez a tárgyak kínálatát közel 30 %-kal növelték, a képzés tényleges időtartama az egyéni előmenetelnek megfelelően alakítható, így lehetőség nyílik az egyéni igényekhez jobban illeszkedő tanulmányi rend kialakítására is. A megfelelő tartalmú másutt teljesített tárgyak (megszerzett kreditek) meghatározott feltételek esetén beszámíthatóak.

A képzés költségterítéses, a képesítés megszerzéséhez szükséges 120 kredit elérésig a félévenkénti tandíj 160 ezer Ft, amely összeg a jelentkezési, beiratkozási és kollokviumi vizsgadíjakat is magába foglalja.

A tudományágban folyó képzések általános értékelése:

A Környezetirányítási szakértő szakirányú továbbképzés hosszabb időre visszatekintő képzés, amely valós munkaerőpiaci igényeket elégít ki. Kiforrott képzési program, felkészült oktatói gárda, és korszerű infrastruktúra áll rendelkezésre.

A tudományágban a kar **FSz, A, M, PhD** szintű képzésre képes:

A Környezetirányítási szakértő szakirányú továbbképzésre az Erdőmérnöki Kar felkészült, igény esetén ennek a képzésnek a meghirdetése a jövőben is indokolt.

5. Növénytermesztés és kertészet

Növényvédelmi szakértő szakirányú továbbképzési szak

Szakfelelős dr. Varga Szabolcs egyetemi tanár, intézetigazgató, szakvezető intézet az Erdőművelési és Erdővédelmi Intézet. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karán 1974. óta van erdészeti növényvédelmi szakmérnök képzés. A növényvédelmi szakképzésnek két formája van.

A képzésre elsősorban agrárgazdasági, azon belül is mindenekelőtt az erdészeti diplomával rendelkező, az erdészet vagy a növényvédelem területén dolgozó, de speciális növényvédelmi ismeretekkel nem rendelkező felsőfokú végzettségűek jelentkezhetnek. Az erdőmérnöki diploma nem feltétel, miniszteri rendelet szabályozza a belépési feltételeket.

Az képzés hallgatói részletes ismereteket szereznek a növénybetegséget okozó kártevőkről, kórokozókról, a betegségek tüneteiről, és az ellenük való védekezés lehetőségeiről, valamint a tárolt és beépített faanyag károsodásáról, védelméről. Mindezekon túl megismerik a különféle védekezési technológiákat, az engedélyezett és forgalomban lévő növényvédő szerek kémiai felépítését, hatásmechanizmusát, használatuk ökológiai kockázatait, a biológiai és a környezetkímélő védekezés lehetőségeit és gyakorlatát, a növényvédelem jogszabályi hátterét és a szaktanácsadás szervezeti felépítését.

A hallgatók a tantermi előadások mellett laboratóriumi és terepi gyakorlatokon vesznek részt. A tanulmányutak során bemutatásra kerülnek a hazai erdőtársulásokban előforduló, és jelentős gazdasági következménnyel járó károsítások is. A gyakorlatokon az oktatók és a helyi szakemberek vezetésével ismerhetik meg a problémákat, a védekezés lehetséges és javasolt módszereit. A helyszínen, a beteg fák mellett állva az oktatáson túl lehetőség nyílik szakmai eszmecserére is. A második évben a szakmérnök-jelöltek egy választott témában szakdolgozatot készítenek. A képzés időtartama 4 szemeszter, szemeszterenként 3x1 hét (szemeszterenként 150 kontakt óra).

A szakmérnöki képzés az oktatási miniszter 42/2001. (XI. 14.) OM sz. rendeletének előírásai szerint zajlik, aminek keretében növényvédelmi szakirányú szakképzettség szerezhető. Az alapképzést sikeresen elvégzők alkalmassá, és a 5/2001. (I. 16.) FVM rendelet értelmében jogosulttá válnak az üzemi méretekben folytatott növényvédelmi munkák irányítására, növényvédelmi szaktanácsadásra, az I. illetve II. forgalmi kategóriájú növényvédő szerek vásárlására, forgalmazására és felhasználására.

Továbbképzés

A gyakorló növényvédelmi szakmérnökök számára az ismereteket folyamatosan szinten kell tartani. Az eredményes és gazdaságos munkavégzés elengedhetetlen feltétele a hazai erdőkben előforduló, és a közeljövőben várható egészségi problémák alapos ismerete, hatékony előrejelzése, a legújabb növényvédő szerek és technológiák, valamint az érvényes jogszabályok naprakész ismerete. Az ismeretek időszakonkénti megújítására a jogszabályok is kötelezik a szakmérnököket. Az I. és II. kategóriájú vegyszerek vásárlását biztosító engedély, a szakértő-szaktanácsadó munkához szükséges hatósági engedély ötvenkénti megújításához szervezett növényvédelmi továbbképzésen kell részt venni.

Az Erdőmérnöki Kar kellő számú jelentkező esetén - általában két évenként - továbbképző tanfolyamot indít. A továbbképzés időtartama egy hét, melynek során a Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara által jóváhagyott tematika szerint előadások hangzanak el az újabb keletű erdővédelmi problémákról, a környezetkímélő erdővédelemről, az esetlegesen megváltozott növényvédelmi jogszabályokról, technológiai javaslatokról. A továbbképzés során a tantermi gyakorlatok mellett terepi bemutatók is vannak.

A tudományágban folyó képzések általános értékelése:

A szakirányú továbbképzés jelentős mértékben a graduális oktatásra épít. Nagy hangsúlyt fordítanak az ott megszerzett ismeretek továbbfejlesztésére, az új gyakorlati eredmények bemutatására, az alapképzés elméleti anyagának elmélyítésére.

A rendelkezésre álló infrastruktúra (laborok, gyűjtemények és egyéb felszerelések) magas színvonalú oktatást tesznek lehetővé. Sopron város ipari és szolgáltató vállalatait, valamint ausztriai létesítményeket (hulladékártalmatlanító, szélerőműtelep, a seibersdorfi illetve bécsi kutató ill. egyetemi központok) is bevonják a képzésbe.

A végzett szakmérnökök 5 évenként rendszeres továbbképzésben részesülnek, ahol a jogszabályi változásokon, a gazdasági ismereteken túl gyakorlati képzés is zajlik.

Az utóbbi évek jellemzője, hogy (évfolyamonként 2-4) munkanélküli státuszú személy is jelentkezik a képzésre. Ezek a hallgatók a végzés után csaknem kivétel nélkül kereső tevékenységhez jutnak.

A tudományágban a kar **FSz, A, M, PhD** szintű képzésre képes:

A Növényvédelmi szakértő szakirányú továbbképzésre az Erdőmérnöki Kar felkészült, igény esetén ennek a képzésnek a meghirdetése a jövőben is indokolt.

V. Képzési áganként az új típusú alapszakokon folyó képzések értékelése

(A kari tagozódású intézményeknél a IV. és V. pontokat csak a karoknál kell megadni!)

Képzési ágak:

1. Erdőmérnöki

Szak megnevezése: Erdőmérnöki

Szakirányok megnevezése:

Képzési forma: nappali,

„Jogelőd” szakja: Erdőmérnöki

A képzési ágban folyó képzés(ek) általános értékelése:

A helyszíni látogatás alapján az intézmény Erdőmérnöki képzési ágban, Erdőmérnöki szakon a BSc, a MSc és a PhD képzésre mind tartalmi, mind személyi, mind infratraktúrális szempontból is kiválóan felkészült. A nyelvi képzés (elsősorban a nyelvtudás fontosságának tudatosítása által) javítandó. Szervezési-vezetési kompetenciát kialakító kurzusok beiktatása indokolt. A képzésben részt vevő oktatók magas szintű publikációs aktivitására ügyeljen a kar.

2. Bio-, Környezet- és Vegyészmérnöki

Szak megnevezése: Környezetmérnöki

Szakirányok megnevezése: akadémiai, stb

Képzési forma: nappali

„Jogelőd” szakja: Környezetmérnök

A képzési ágban folyó képzés általános értékelése:

A helyszíni látogatás alapján az intézmény Bio-, Környezet- és Vegyészmérnöki képzési ágban Környezetmérnöki szakon, a BSc, a MSc és a PdD képzésre mind tartalmi, mind személyi, mind infratraktúrális szempontból is felkészült. A nyelvi képzés (elsősorban a nyelvtudás fontosságának tudatosítása által) javítandó. A meglévő oktatásszervezési zökkenőket ki kell iktatni. A kredit-kontakt óra számítás a MAB ajánlásának megfelelően korrigálni szükséges.

3. Környezettudomány

Szak megnevezése: környezettan

Szakirányok megnevezése: környezetkutató (akadémiai, környezettan tanár

Képzési forma: nappali

„Jogelőd” szakja: környezettudományi

A képzési ágban folyó képzés általános értékelése:

A helyszíni látogatás alapján az intézmény Környezettudomány képzési ágban Környezettan szakon, a BSc, a MSc és a PdD képzésre mind tartalmi, mind személyi, mind infratraktúrális szempontból is felkészült. Szakvezető helyettesek kijelölése indokolt. A meglévő oktatásszervezési zökkenőket ki kell iktatni. Kiemelendő, hogy a jogelőd környezettudomány szak esetén joggal kritizált kémiai képzés terén a kar jelentős fejlesztéseket hajtott végre. A kredit-kontakt óra számítás a MAB ajánlásának megfelelően korrigálni szükséges.

4. Környezetgazdálkodási és természetvédelmi mérnöki

Szak megnevezése: Természetvédelmi mérnöki

Szakirányok megnevezése:

Képzési forma: nappali

„Jogelőd” szakja: Természetvédelmi mérnök

Szak megnevezése: Vadgazda mérnöki

Szakirányok megnevezése:

Képzési forma: nappali

„Jogelőd” szakja: Vadgazda mérnök

A képzési ágban folyó képzés általános értékelése:

A helyszíni látogatás alapján az intézmény Környezetgazdálkodási és Természetvédelmi képzési ágban Természetvédelmi mérnöki, valamint Vadgazda mérnöki szakon, a **BSc**, a **MSc** és a **PdD** képzésre mind tartalmi, mind személyi, mind infratraktúrális szempontból is felkészült. A nyelvi képzés (elsősorban a nyelvtudás fontosságának tudatosítása által) javítandó. Szervezési-vezetési kompetenciát kialakító kurzusok beiktatása indokolt. A képzésben részt vevő oktatók magas szintű publikációs aktivitására ügyeljen a kar. Természetvédelmi mérnöki szakon a következő szaktárgyak erősítésre szorulnak: mikrobiológia (ld. a javaslatokban említett esetet), mikrobiológia, környezetminősítés, gazdasági management, minőségügy.

VI. A kar további működésére vonatkozó megjegyzések, javaslatok

A kar működésére vonatkozó megjegyzések és javaslatok megfogalmazása előtt feltétlenül le kell szögezni a következőt:

A kar történetének „viharai” olyan élő hagyományokkal rendelkező koherens, pedagógiai légkört teremtettek, mely a világi felsőoktatásban országosan mindenképpen, de feltehetően nemzetközileg is egyedülállóak. A karon a hallgatókat nemcsak oktatják, hanem nevelik is, melyet számos intézményi hagyomány erősít megkönnyítve az első éves hallgatók beilleszkedését a rendszerbe. E szellem jegyeit akár egy-két napos látogatás is mutatja (pl. a hallgatók idegennek is előre köszönnek), s olyan érték, melyet minden eszközzel óvni kell, s láthatóan ezt meg is teszik.

- 1) Az előző megállapításból következik az első megjegyzés: a fenti szellem a kar hagyományos szakjaira terjed ki elsősorban, a rövidebb múltra visszatekintő szakok (környezetmérnök, környezettudomány) hallgatói ebbe kevésbé integráltak. Lényegesen több tanulmányi problémát jeleztek, mint a hagyományos szakok hallgatói. Két részlet emelendő ki:
 - A környezettudomány szak szakvezetője országosan elismert, kiváló tudós, s ennek megfelelően számos egyéb kötelezettsége van, mely mellett a szakvezetői feladatok ellátására érhető módon kevesebb ideje jut. Helyes lenne egy, vagy akár két szakvezető helyettes kijelölése, akik a hallgatók mindennapi gondjaival alaposan foglalkoznának.
 - A tanulmányi ügyekkel foglalkozó adminisztrációs egységben történt létszámcsökkentés ahhoz vezetett, hogy a hallgatók esetenként több óras sorbanállás után is dolgovégezetlenül távoznak. A létszámcsökkentés megvalósított mértéke átgondolást kíván.
- 2) A közelmúltban megvalósított kollégiumi fejlesztés üdvözlendő, de új, előre nem látott problémát is okozott. A korábbiakban a nem kollégista hallgatók is bejárhattak tanulni a kollégiumba (a közös tanulásra a nem lexikális tárgyak – pl. matematika -, vagy a team-ben megvalósítandó projektfeladatok megoldása miatt szükség van), most nem. Próbáljon a kar olyan megfelelő méretű, állandóan hozzáférhető helyiséget biztosítani, mely ezt a kiesett funkciót pótolni tudja.
- 3) A nyelvoktatási oktató-kollektíva kiváló, elkötelezett tanárokból áll, akik megfelelő módszerekkel és segédanyagokkal (ezek közt számos szakspecifikus, egyedi oktatási segédlettel) tanítanak. A hallgatók mégis nyelvi nehézségekkel küzdenek. Javasoljuk, hogy az első éves hallgatókkal az eddigiéknél sokkal alaposabb magyarázattal, érvrendszerrel tudatosítsák a nyelvtudás szükségességét.
- 4) A kar infrastrukturális adottságai, s ezek folyamatos fejlesztése kiváló lehetőséget biztosítanak a gyakorlati oktatásra. Kiemelendő a most kiépített Fertő-tavi kutatóbázis és a Rák-patak melletti hidrogeológiai tereplaboratórium. A növényrendszertan oktatása országosan egyedülálló egyszerű, de didaktikus és példaszerűen rendezett gyűjteményen alapul, mely kiválósága még a tanszéki átépítés okozta „káosz” mellett is kitűnik.
- 5) A végzett erdőmérnök hallgatók a szakmai jellegű gyakorlati képzéssel igen elégedettek voltak, de több területen jeleztek kompetencia-hiányt, mely a munkába állásuk során jelentkezett. Ezek elsősorban vezetési, szervezési, kommunikációs, pszichológiai képessége. Meggondolandó az ilyen jellegű kompetenciákat segítő (akár szabadon választható) kurzusok szervezése. Pl. konfliktuskezelés.
- 6) A PhD képzésben igen jelentős – a „szokásosnál” is nagyobb – az ösztöndíjas időszak és az értekezés megvédése közt eltelt idő. Nem specifikus probléma, hogy 3 év nem elég az értekezés elkészítéséhez, mindemellett a folyamat rövidítésére törekedni kell (pl. olyan intézményes módszerrel, hogy a leendő PhD hallgatók eleve kiírt témára jelentkeznek, olyanra, melyet lehetőleg már a graduális képzésben megismertek, s a témaváltásokat – nem adminisztratív eszközökkel – korlátozni kell).
- 7) Látogatás során a Kar szakjainál alkalmazott kredit számítással kapcsolatban sok kérdés és kritikai megjegyzés hangzott el. (különösen az alapképzési tárgyak esetében) Az LB

javasolja, hogy a jövőben a Kar tekintse át ezt a kérdést, és a tapasztalatok birtokában tegye meg a szükséges lépéseket.